

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

*A „Király Lajos” Eszperanto – Baráti Kör Tájékoztatója
Miskolc*

2010. Július - Augusztus

5. évfolyam 59 - 60. szám

Tartalom

2010. Nyár.....	3
42.Országos Vasutas Baráti Eszperantó Találkozó-Pécs, 2010.07.02-04.....	3
17. Nemzetközi Egészségügyi Eszperantó Kongresszus-2010. 07. 03-08.....	5
Kapcsolat teremtés az Eszperanto Világszövetség Évkönyve segítségével.....	10
A rossz választás	11
A Goreo sziget.....	12
Vodou vagy Vudu	13
A Haiti szó jelentése.....	13
15. éves a Hegyaljai Alkotók Társulása	13
Noé Bárkája.....	16
Viccek.....	16
Világnapok	17
Mit köszönhetek az Eszperantónak?	17
Érzéki utazás	20
Komárom: Monostori Erőd – Időutazás.....	20
Mindenkinek, aki már elég régóta fiatal.....	20
240 éves Miskolcon a Vasgyár.....	21
„KELI” kongresszus - Beregdaróc /Magyarország /	27

2010. Nyár

"Hinni a szépet, lehetetlent,
hogy egyszer valóra válik.
Hinni a vágyban, akaratunkban.
Ha kell, hát bízni halálíg."

(Szabó Lőrinc)

Több éve már, hogy Tüskés Tibor író, újságíró: Nyár, erdő, kakukk című jó humorú, kedves hangvételű; Baranya megyét bemutató könyvét olvastam. Most ő rá emlékezem, amikor én is az erdőn, mezőn járást javaslok, mintegy kikapcsolódásként a zajos, egész éven át tartó városi forgatagból. De javaslatom nem azt jelenti, hogy más utak nem választhatók nyári kirándulásokként. Eszperantista rendezvények egész évben történnek, szebbnél szebb, érdekes helyeken. Mi most a kínálatból kiválasztottunk két külföldi kirándulást és két belföldit. Ezen a két utóbbin mi a Pásztor házaspár, a „Király Lajos” Eszperantó-Baráti Kör tagjai jelen voltunk. Miért éppen ezeket választottuk? Azért, mert mindegyik kirándulás különleges, megérdemlik, hogy bemutassuk olvasóinknak. Rajta! Kiránduljanak most velünk!

Pásztor Lászlóné

42.Országos Vasutas Baráti Eszperantó Találkozó-Pécs, 2010.07.02-04.

A miskolci Pásztor házaspárral és az összejövetel sikerét segítő Szücs István és Moró Alfonz pécsi eszperantistákkal együtt ezen a találkozón összesen 60 fő vett részt. A jelenlévők között voltak résztvevők Ausztriából, Csehországból. Romániából is a magyarokon kívül. Romániából a Nemzetközi Vasutas Eszperantó Szövetség újonnan megválasztott elnöke, a kedves fiatal hölgy Rodica Todor (Brassóból) tisztelte meg jelenlétével társaságunkat. .

A fotón Rodica Todor és az osztrák Martin Stuppig úr látható – Fényképezte: Pásztor Lászlóné /Miskolc/

Az első napon a csoport egyik része kirándulást tett Palkonyára, a másik pedig a Tettyére; Pécs régi városrészébe. Mivel mi későn érkeztünk, mi a felújított belváros látnivalóit tekintettük meg.

A második napon az ókeresztény sírkamrák meglátogatására került sor. A római-kori Sopianae 4. századi ókeresztény közössége által épített sír építmények, kápolnák sírkamrák láthatók az egykor itt élt lakosság temetőjében. Később felkerestük a pécsi székesegyházat és annak altemplomát. Ezután eszperantó nyelvű szent misén vettünk részt a Ghazi Kasim mecsetben. Délután történt az Eszperantó parkban Dr. Bácskay István emléktáblájának a megkoszorúzása. Az árnyas, szépen gondozott Eszperantó Park Emlék-falán Dr. Bácskay István emléktábláján kívül láthatók még Zamenhof Lázár Lajos, dr. Bálint Gábor, Baghy Gyula, dr. Kalocsay Kálmán, Pechan Alfonz, és Pallós Istvánné emléktáblája is más pécsi eszperantista vezetők emléktáblájával együtt. Gulyás István elismerőleg szolt az emlék-park kialakításáról és a táblákat készítő G. Nagy Róbertről. Pásztor László, a miskolci „Király Lajos” Eszperantó Baráti Kör tagja elhelyezte a vasutasok koszorúja mellett a Baráti Kör koszorúját és üdvözölte a megjelenteket.

A képen az Eszperantó Parkban a koszorúzási ünnepségen résztvevők egy csoportja látható – Fényképezte Sutka István /Kelebia/

Tatáról Faragó Éva és csoportja kis műsorral emlékezett meg az idén elhunyt dr. Jáki Ferencről. Ők a tatabányai eszperantisták nevében helyezték el kegyeleti koszorúcskáit az emléktábláknál. A koszorúzás után kötetlen beszélgetés következett egy étteremben, melynek során Phersy Ferenc ismertette a Magyarországi Vasutas Eszperantó - Szövetség munkáját, majd Gulyás István IFEF alelnök oklevelet adott át azoknak, akik anyagilag hozzájárultak a tábla elkészítéséhez. A Pásztor házaspár is kapott ilyen emlékoklevelet.

Harmadik napon városnézés történt, amely során megtekintettük a Barbakánt, Jakovali Hasszan egykori dzsámiját, a Posta palotát és a Munkácsy Trilógia kiállítást. A családi hangulatú összejövetel programjait dr. Halász József (Miskolc) és Moró Alfonz pécsi eszperantisták szervezték.

Köszönjük, jól

éreztek

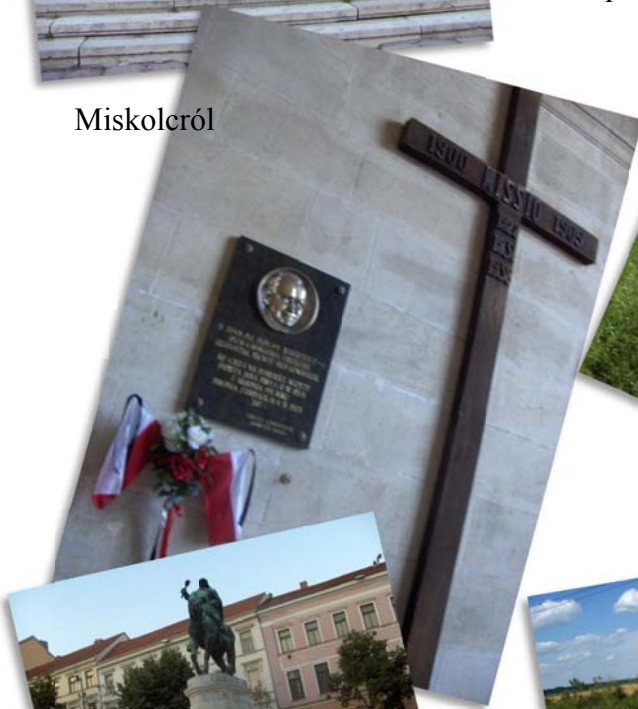

magunkat
a „Kultúra
2010. évi
Európai

fővárosában.”

Pásztor
házaspár

Miskolcraól

17. Nemzetközi Egészségügyi Eszperantó Kongresszus-2010. 07. 03-08. Hódmezővásárhely – Szeged

A Kongresszus helyei voltak: SZTE Mezőgazdasági Kar Kollégiuma, Hódmezővásárhely, Petőfi u 10-12, Szegeden a Tudományegyetemhez tartozó épületben: Szeged, Temesvári út 31. sz. alatt. A szállások részben a Kongresszus színhelyén, részben a hódmezővásárhelyi Kenguru Panzióban voltak biztosítva.

A Kenguru panzió

A hódmezővásárhelyi kollégium faldísze

Dr. Ferenczy Imre középen, az UMEA elnöke, tőle balra: Dr. farm. Włodzimierz Opoka a kongresszus egyik előadója és balra Pásztor László az Északmagyarországi Hír internetes lap szerkesztője

Mi, a miskolci Pásztor házaspár 2010. július 5-8-ig vettünk részt ezen a kongresszuson. Barátaink tájékoztattak arról, hogy **Lázár János polgármester úr** üdvözölte a megjelenteket, majd **Dr. Ferenczy Imre**, az Egyetemes Orvosi Eszperantó Szövetség elnöke nyitotta meg a kongresszust és kívánt hasznos munkát a résztvevőknek. A kongressztus védnökei voltak: **Dr. Włodzimierz Opoka**, az Egyetemes Orvosi Eszperantó Szövetség általános titkára a krakkói Jagelló egyetemről, **Knyúr Géza**, a hódmezővásárhelyi DELFIN Számítástechnikai RT-től, **Beharóczky István**, a hódmezővásárhelyi Alföldi Porcelángyár vezérigazgatója, a **Budapesti Orvosi eszperantó szakcsoport és a Magyarországi Yumeiho - Egyesület.**

1. Tudományos előadások történtek a tumorok elleni terápiákról, az orvosi-társadalmi gondozó rendszerről, és a gyógynövények szerepéről az orvosi terápiában.
2. Mária Kálvai-Szente Varga, festőművész kiállítása: a Garai vállalkozás kerámiái és a Garai kerámiagyár meglátogatása.
3. Yumeiho-bemutató a jóga terápiáról.
4. Természetes gyógymódok – zenei terápia.
5. Fizioerápia.
6. Csigolyabetegségek gyógymódja.
7. Gyógyszerész téma – kutatási eredmények.
8. Terápiás gyógymódok.
9. Városnézés Szegeden.
10. Yumeiho-szekció: gyakorlatok, előkészítés a vizsgára.
11. Georgo Handzlik színművének színházi bemutója.
12. Kirándulás Ópusztaszerre, a történelmi emlékhelyre.
13. Yumeiho-szekcio – írásbeli vizsga és gyakorlatok.
14. Városnézés Hódmezővásárhelyen.
15. Gyakorlati vizsga nemzetközi vizsgabizottság előtt.
16. A 17. Nemzetközi Orvosi Eszperantó Kongresszus zárása, Diplomák átadása

A kongresszus 63 résztvevője között voltak külföldiek: Japánból, Lengyelországból, Csehországból, Olaszországból. Angol, magyar és eszperantó nyelven folytak az előadások, melyek szövegeit magyar, ill. eszperantó nyelvre fordították: Dr. Ferenczy Imre, Faragó Katalin, Dr. Molnár Lajos, dr. Farkas Julianna, Szabó Imre, Nagy Kornélia és dr. Flendler György. Nyolc rendező segítette a főszervező: Faragó Katalin munkáját.

Megemlítendő, hogy Hódmezővásárhely polgármestere jelentős anyagi támogatást adott a rendezvény számára, a helyszínek biztosítása mellett.

Faragó Katalin szervező munka közben

Ópusztaszer- a Feszty-körkép csarnoka tatarozás alatt

arató parasztok

haláskunyhó belül

A Világ Magyarsága emléklap és hajléka - kiállítás

A Yumeiho módszerű gyógymasszőrök vizsgáján

A bírálók: Faragó Katalin, a lengyel dr.farm.Wlodzimierz Opoka az UMEA Shinoda Gyógyászat igazgatója, a vizsgázók és segítők láthatók a képeken vizsga közben.

A képen, az IMEK résztvevőinek egy kisebb csoportja látható. A kép szélén látható Faragó Katalin nadrágban és fehér blúzban. A képet dr. Ferenczy Imre küldte.

Gigászi munkát végzett a főrendező: Faragó Katalin a program összeállítása, az előadók kiválasztása, az elszállásolás, az étkeztetés, a kirándulások, kiállítások, a színdarab bemutatás megszervezése és az egész szervezői tevékenység során a mindenre odafigyelés tekintetében. Nagyszerű teljesítmény volt részéről. Nagyon jól éreztük magunkat. Biztosak vagyunk, hogy felejthetetlen élményekkel tért haza minden résztvevő. Gratulálunk dr. Ferenczy Imrének az UMEA elnökének, Faragó Katalinnak és az egész stábnak a nagyszerű, zökkenőmentes csapatmunkához. Köszönjük a meghívást! Jó egészséget és sok örömet, sikert kívánunk további életükhöz is:

Pásztorék Miskolcraól

Kapcsolat teremtés az Eszperanto Világszövetség Évkönyve segítségével

Az alább megnevezett Woudji Kossi úr Afrikából, a nevemet és e-mail címemet az Egyetemes Eszperantó Szövetség évkönyvében találta meg. Írt nekem és az internetes levelezéssel barátkozni kezdtünk. Az ismeretséget önéletrajzunk és kulturális érdekességek cseréjével indítottuk el. Egyetértésével teszem most közzé önéletrajzát és néhány írását, hogy megismertessem őt Önökkel. Írásai olvasmányosak és méltók az elolvasásra. A Goreo sziget neve ismert általam, de most egyetlen térképemen és a Wikipédiában sem találtam semmi említést róla, a sziget jelentősége ellenére. Pedig a sziget emlékhelyként működik éppen úgy, mint a mi emlékhelyeink a Holokauszt áldozatairól. **Ez a hely igazán megérdemli, hogy az eszperantisták is meglátogassák, leróják tiszteletüket a Rabszolgaság áldozatainak emlékhelyén, az afrikai nép szenvedésének helye előtt.**

Önéletrajz

Személynevem Kossi, családnevem Woudji. Szenegálban élő togói eszperantista vagyok. Az eszperantó nyelvet 1987-ben ismertem meg. 2001-ben tettem felsőfokú nyelvvizsgát eszperantóból. Eszperantó tanár vagyok és nagyon aktív a turizmusban. 40 éves vagyok. Menekültként Szenegálban élek 2006 júniusa óta. Franciául, eszperantóul, kissé angolul is és németül beszélek. Tetszene nekem egy magyarországi látogatás. Szeretek külföldi eszperantistákat fogadni. Ha valaki meg szeretné látogatni Szenegált, írjon nekem és segítek megtalálni az érdekességeket. Dakarban lakom. Egyéni tagja vagyok az Eszperantó Világszövetségnek (UEA), és a Pasporta Servonak, azaz a TEJO (az Eszperantó Ifjúsági Világszövetség) ingyenes vendéglátó hálózatának. Már írtam néhány szöveget, a most elküldöttem és más nagyon humoros történetet is. Néhány cím:

- 1) Süketek vitája,
- 2) Rossz választás,
- 3) A szenegáli Goreo sziget története
- 4) Versek

Kedves Adri Asszony!

Címét az Évkönyvben találtam. Nagyon örülök a kapcsolatfelvételnek..... Adja át őszinte üdvözlőmet férjének.

Nagy barátsággal:

Woudji Kossi Szenegálból

A rossz választás

- Feketéről és fehérekről -

Megteremtette Isten Afrikát és a többi világrészt, majd a fekete és a fehér embereket. Afrikában helyezte el mindent, ami tetszhet a megalkotott embernek: rengeteg állatot a vadászoknak, halban gazdag folyókat a halászok számára, gyümölcsöket: melyeket nagy fáradtság nélkül begyűjthetnek és mindig meleg időjárást. A világ többi részébe hideget, jeget, havat, rossz földet tett, de könyveket és bennük foglalt tudást is.

Ezután, Isten először a négereket kérdezte meg, hogy melyiket választják. A feketék Afrikát választották, a fehér embereknek meg kellett elégedniük a világ többi részével. Nos, a jövő megmutatta, hogy a négerek óriásit hibáztak. Biztos, hogy a fehérek mindig szenvedtek a hideg miatt és mindig dolgozniuk kellett, hogy kitermeljék az élelmet a terméketlen földből, de a könyvek tudományos tartalma csodálatos képességet adott nekik, amelynek köszönhetően sikerült komfortos házakat építeni, meleg ruházatot készíteni, és a földet bőven termővé tudták tenni. A négerek a hibájukat belátva most sokat tanulnak a fehérektől.

Írta: Woudji Kossi (Neve szerint: A szegényember fia)”

A Goreo sziget

A Dinis Dias portugál hajós által 1444-ben felfedezett Goreo sziget Dakartól nyugatra fekszik a tenger közepén, kis hajóval látogatják. A dakari kikötő és a sziget közötti távolság legalább három kilométer. Külföldi barátokkal jártam ott. Odaérve nagyon meglepett bennünket a sziget nagysága és szépsége. A története most igen békés. Nem lehet oda vagy ott sem autóval, sem motorral, sem kerékpárral közlekedni. Az utak nincsenek aszfaltozva és nagyon keskenyek, járdáik mellé szép virágokat ültettek. A házak téglából, Gyarmati stílusban épültek, az erkélyek nagyon erős vasból vannak. Telve van turisztikai látnivalókkal, amelyek közül legfontosabb műemlékek: a Történelmi Múzeum, az első szenegáli mecset és főleg a Rabszolgák Háza.

A négerkereskedelmet az arabok kezdték el. Utánuk a 15. században a spanyolok, és a portugálok következtek, akik Afrika nyugati partvidékét foglalták el. A 15-18. századokban más európaiak érték el Afrikát: németek, hollandok, franciák, dánok...stb. A rabszolgakereskedelem 350 évig tartott. Ezt háromszög formában végezték. A mechanizmus nagyon egyszerű.

A hajósok európai országok nagy kikötőiből, mint például. Bordeaux, Nantes, La Rochelle, London, Amszterdam, Hamburg stb érkeztek. A közlekedő hajók értéktelen árukkal: gyermekjátékokkal, alkohollal, cipőkkel, fejfedőkkel, tükrökkel, fésűkkel megrakodva érték el Afrikát, hogy ezeket rabszolgákra cseréljék. Amerikába érve ezeket: alkoholra; rumra, dohányra, indigóra, egzotikus termékekre cserélték ... Amerikából Európába fordultak vissza, hogy ott azokat magas áron eladják. A Goreo szigetet választották a rabszolgakereskedelem színterének. Máig fennmaradtak a rabszolgaházak és e házaknak a meglátogatására tettünk körutazást. A sziget nagyon fontos gócpontja a kereskedelmi utak kereszteződésének. Sok rabszolgakereskedő épített itt házat. A legrégebbi a hollandok által 1776-ban épített Rabszolgaház. Franciaország segítségével restaurálták 1990-ben.

Az első emelet szolgált a vezetők részére és az áru raktározására. A ház egészen közel van a tengerparthoz. Lent négy részre van osztva. Az első rész: a fiatal gyermekek és nők, a második: a fiatal férfiaké, a harmadik: börtön volt. Távozáskor néhány rabszolga nem akart hajóra szállni, rátámadt a főnökökre, néhányszor súlyosan meg is sebesítették őket. A ház negyedik része: az öröké volt. A háznak két ajtója van. Az első a főbejárat, a második a tengerre nyílt, ahol a menetrendszerinti hajók várakoztak. Ennek a kapunak speciális neve van: francia nyelven: (Porte du voyage sans retour) Csak odaút kapu, vagy Istenhózzád kapu. Ennek a szellemi jelentősége a látogatókat, főleg a négereket készletti csodálkozásra.

A Rabszolgák-háza felejthetetlen szimbólum, mely az afrikai népek szenvedéseire emlékeztet.

Vodou vagy Vudu

A név eredete az Animizmus vallásból származik. Az animizmus egy vallási forma, mely arra a hitre alapul, mely szerint a világon minden tárgynak van hozzá kötődő, vagy nem kötődő saját lelke. A Vodou fogalma Togo és Benin déli része lakóinak nyelvén titokzatos dolgot jelent. Afrikai rabszolgák vitték be a Vodou-kat az USA-ba. Azok a rabszolgák átadták leszármazottaiknak ezeket az afrikai eredetű kulturális elemeket, melyek az egész amerikai kontinensen elterjedtek, elsősorban az USA-ban, Braziliában, Kubában, Haitin... A rabszolgaivadékok igyekeztek bevezetni a vudut katolikus istentiszteletekbe és szertartásokba. A Vudu-fesztiválokon ceremóniákon a hívők táncolva transzba esnek a földön. Amerika több országában évente rendeznek Vudu-fesztiválokat vagy ceremóniákat gazdag és érdekes programmal.

A Haiti szó jelentése

Valójában Benin és Togo rabszolgái alapították Haitit. A HAI- szótag Togo és Benin déli részének lakossága nyelvén az: utazni szót jelenti. A -Ti - jelentése: nincs visszatérés. A „HAITI” szó szimbóluma annak a földnek, hídjá: az utazni – visszajönni nem képeseknek (Benin), így Haiti a Goreo szigeti rabszolgaházak főkapuja. A csak odaút kapuja.

Woudji Kossi

Szenegálban élő togói eszperantista

(Woudji Kossi eszperantó nyelvű írását magyarra fordította: Pásztorné Földi Adri)

15. éves a Hegyaljai Alkotók Társulása

A Hegyaljai Alkotók Társulása egy az 1995 augusztusában, Egerben tartott Írótabort követően, a maroknyi „másként gondolkodó” alkotók álmait beváltva, 1995. december 15-én, alkotótársunk: Újfalusy Tóth Endre könyvbemutatóján, Szolnokon alakult meg 10 fővel. A „szándéknyilatkozatot” követően került sor az Egyesület bírósági bejegyzésére (1996. április), az Alapító okirattal megegyezően: szerencsi székhellyel. Az alapítók céljai az alapszabály II. fejezetének első pontjában (6. pont) a következőképpen olvasható: „Az egyesület célja, tevékenysége, feladatai: *a magyar irodalom és más alkotó művészeti tevékenység támogatása, népszerűsítése, az új értékek létrehozásának segítése. Mind szóban, mint írásban megjelenési lehetőséget biztosítani az alkotó művészeknek. Ellátni a tagok szakmai érdekvédelmét, kezdeményezni az irodalmi műfajok, a könyvkiadás anyagi, erkölcsi támogatását, alkotóműhelyek létrehozását. Az egyesület kiemelt céljának tekinti a magyar kultúra nemzeti értékeinek ápolását, átörökítését, a társadalom fejlődésének szolgálatát.*”

A Hegyaljai Alkotók Társulása tagjai olyan fény felé törekvő, szépre és jóra különlegesen érzékeny antennájú emberek, művészelvek közössége, akik nem hivatásszerűen, napi rendszerességgel, anyagi vagy erkölcsi haszon reményében írnak, hanem a saját maguk és közvetlen környezetük, illetve egy igen szűk olvasói réteg gyönyörűségére. Nevüket és írásműveiket emiatt nem sokan ismerik, ismerhetik meg, még ha közülük egy némelyik alkotás esztétikai módszerekkel vizsgálódva is komoly sikerre, elismertségre számíthatna... Legtöbbjük tehát nem a zajos siker vagy pénzben mérhető haszon reményében fogott tollat, írja verseit, esszéit, elbeszéléseit, novelláit. Nem „szórén” kívánják megülni a költői hírnév képzeletbeli szárnyas lovát: Pegazust, amely aztán a halhatatlanságot jelentő Parnasszus csúcsára repíthetné őket. Csak arra vágnak, hogy lelküknek féltve őrzött szívárvány-dalai rövidebb-hosszabb vajúdást követően megszülessenek, és oda szülessenek meg, ahol azok az emberek hallják meg legelső sorban, akiknek íródott, akik számára eme lélek-dalok többletjelentéssel bírnak...

„A Hegyaljai Alkotók Társulása nevének első szava nem csupán és nem elsősorban földrajzi értelmű. A porból, az utcazajból, a hétköznapiakból, a „magasabban” művelt kertek alatti világból, a szélek, dülők, társadalmi bozótosok, sikátorok, alvégek közeléből szólás látószögét is jelképezi a név első szava: a «Hegy» alatti világ képviselőjét. S igazuk van: az ő bátor, bátortalan, elbicsakló, olykor mankón járó, bicegő, de gyakran szárnyakkal ékes szavaik is részei az országbeli progresszió nagy egészének, az ő hangjuk is hozzáadódik ahhoz a mondathoz, amely a ma társadalmában azért fontos, mert az eldurvulás, az önzés, a gáncsoskodás ellen és emberségünk őrzésére szólít...”

– Hiszük, hiszem, hogy részei vagyunk az országbeli progresszióknak, hogy egyre inkább és egyre többen ismernek bennünket: a legkülönbözőbb országos-, regionális- és helyi írotáborokból; az évente (ma már rendszeresen) megjelenő antológiáinkból, a Szerencsi Hírek közéleti lap Irodalmi mellékletének oldalairól és az internetről. A H.A.T. és más vendégalkotók írásait első alkalommal 1996. március hónapban olvashatták Szerencs város polgárai, a Szerencsi Hírek olvasói. 1996-ban összesen négy alkalommal nyolc (A/3) oldalon jelentkezünk. Az elmúlt 14-15 év alatt több mint 220 alkotó kb. ezernégyszáz szerzeményeiből, alkotásaiból kaptak ízelítőt, melyet a szerkesztők – kezdetben Lindák Mihály /alapító elnök/, 2003 óta Dr. Gaál Ernő /regáló elnök/ – mindenkor az alapszabályban rögzített szempontoknak megfelelően állítottak össze. Ennek a szemléletnek megfelelően, nemcsak az Egyesület tagjai kaptak lehetőséget a „megmutatkozásra”, hanem a Dunántúlon keresztül (Pécs, Komló, Oroszlán, Veszprém, Pápa, Lábod és így tovább) Budapesten, Ózdon, Debrecenen át, a zempléni térségtől a Viharsarokig más alkotóközösségekhez tartozó tollforgató Barátaink.

(Szerencsésnek vallhatjuk magunkat, mert Szerencs város mindenkor Polgármestere és Képviselőtestülete, túl a helyi orgánum oldalain való bemutatkozás ingyenes lehetőségén, anyagilag és erkölcsileg is támogatta (támogatja) az Egyesület rövid- és hosszú távú törekvéseit.)

Első, második és harmadik antológiánk címválasztását is a fenti gondolatok szellemisége „ihlette”: Itt járunk köztetek /1997/, Úttalan utakon /1998/, Nyitott kapuk előtt /2003/. Az Égtájak (2007) c. antológiánk már túlmutat a hagyományos antológia keretein; a lírai és prózai írások mellett három kontinensről jövő útirajzok, beszámolók színesítik kiadványunk lapjait (New York, Thaiföld, Párizs, Erdély /Csángóföld/). Az 1996-2001 közötti években válik a H.A.T. országosan is ismert nonprofit kulturális egyesületté, köszönhetően a más hasonló egyesületekkel való kapcsolatfelvételnek, közös programoknak. Ezek között is első helyen kell említenünk a kazincbarcikai SZIRT, a budapesti és regionális AKIOSZ egyesületeket, a MAIT, a mezőkövesdi MAME és a sátoraljaújhelyi ZAKO, Cserhát Művészkör, Budapesti Tűzedzők baráti alkotógárdáit. Első jelentősebb bemutatkozásunk a nagyobb nyilvánosság előtt, egy pályázaton megnyert lehetőség volt a budapesti Banán

klubban /1996. nov.): De (többek mellett) képviseltettük magunkat a Civil mozgalmaknak rendezett országos konferencián a Parlamentben /1997. április/, az Európa Nap, a Nonprofit Expo és más rendezvénysorozatokon is (Miskolc, Kazinczy klub). Minden évben irodalmi pályázatokat írtunk ki tagjainknak és minden más érdeklődőnek is, amely pályázatok kiírásával, díjazásával kívántuk színesíteni tevékenységünket, amely aztán nagyban járult hozzá rövid- és hosszabb távú terveink (céljaink) megvalósításához. Első Alkotótáborunkat még a megyehatáron túl: Monorierdőn /1996. aug./ tartottuk meg, de azt követően „visszaköltöztünk” Borsod-Abaúj-Zemplén megyébe: Dédestapolcsány, Nagybózsva és Dubicsány, öt éve pedig Tarcal községek adtak otthont alkotóműhelyeinknek. A Mecénás alapítvány által 2010-ben kiírt pályázatra sikeresen pályáztunk, amely megítélt pályadíjból Tarcali antológia címmel kívánjuk bemutatni, és az utókornak örökölni a meghívott alkotók válogatott írásműveit, képzőművészeti alkotásait reprezentáló válogatást.. Az Egyesület felkarolta, támogatta és bemutatásában jelentős részt vállalt az írásaikat kötetbe rendező elsőkötetes alkotóknak. (Lindák M., Kardos I., Bodnár E., Gaál E., Leskó I., Németh T., Újfalusy Tóth E., R. Kovács E., Bari Gábor, Maczkó E., Jeney A., Gál Halász A., Nagy I. és így tovább.)

Ma már hagyományosan a költészetnap táján (a Költészet napja mellett vagy után) tartjuk meg évi rendes Közgyűlésünket, amikor az Egyesület tagsága tanácskozás keretében beszél meg az előző évi munkát, s tüzi ki az aktuális év céljait, feladatait. A rendkívüli helyzeteket nem számítva: 5 évente kerül sor tisztújításra. A Közgyűlés ilyenkor választja meg a 3 tagú elnökséget, a 3 tagból álló Felügyelő bizottságot, és 2001 óta az Egyesület pénztárnokát. Tagsági díjunk 1996-tól kezdve változatlan: nyugdíjasoknak évi 1200 Ft, dolgozóknak évi 2500 forintot kell megfizetni.

Az eddig eltelt több mint 14 évben sok sikert vallhat magáénak Egyesületünk, de a Szerencsen, 2001. dec. 16-17-én megtartott „HAT ÉVE HATUNK” kulturális fesztivál – minden túlzás nélkül mondhatjuk –, a mai napig a legsikeresebb és legemlékezetesebb esemény volt. Három hónap megfeszített munkájával, a jó szervezés (előkészítés) eredménye képen, a vártnál is sokkal fényesebbre sikeredett a „Születésnap partynak” elkeresztelt rendezvény, mint azt a két főszervező (G. E. és M. B. I.) legszebb álmaiban is remélt. Szerencs Város Önkormányzata és Intézményei, sok szerencsi és Szerencs környéki vállalkozó pénz- és tárgybeli adománya, az országosan is elismert jeles előadóművészek: Dévai Nagy Kamilla és Mary Zsuzsi ovációval kísért előadása volt a „fedezet”, a bizonyág arra, hogy az a közel 200, az ország legtávolabbi pontjairól idelátogató alkotó, irodalompartoló közönség jól érezve magát: önfeledten szórakozott. A táncmulatság szünetében megtartott tombolasorsolás alkalmával sok értékes és még értékesebb tárgyjutalom találta meg szerencsés gazdáját, melyet az adományozó vállalkozóknak hála, a tombolajegy felmutatója átvehetett. A megyei és helyi médiumok is hírt adtak az előkészületekről, és megtartott rendezvényünkről. Számos köszönő és elismerő levél bizonyítja, hogy nem kis költői túlzással ugyan, de két napra Szerencs lett Magyarország „kulturális fővárosa”. A HAT 10 éves születésnapja (2005. december 16.) ugyan szerényebb külsőségek között lett megünnepeelve, de a hangulat bensőségességéhez, a szívélyes baráti szellemhez kétség sem férhetett.

Dolgozatom címében a 15, azaz tizenötödik éves HAT-ról írtam. A szem talán elsikkad e részletkérdés felett. Nem a megtévesztés volt a célom! Csupán bátorkodtam megelőlegezni maguknak a betöltött 15 évet. Úgy, mint a nagykamasz bakfislányok, akik inkább állítják be magukat idősebbnek, mint amennyi évesek valójában, hátha úgy „kelendőbbek”, vágykeltőbbek lesznek a sóvár férfiak számára... – Talán nem túlzok, ha azt mondom: a Hegyaljai Alkotók Társulása az idén decemberben nagykorúvá válik. Túl vagyunk az elkerülhetetlen „gyermekbetegségeken”, a kamaszkoron; és bár felnőtt korunk nem kecsegtet gondtalan és felhőtlen jövővel, mi tovább haladunk az önként: a magunk választotta

úton. Hasznos tagjai kívánunk maradni az országban működő progresszióknak: a nonprofit kulturális egyesületek nagy családjának, a civilmozgalomnak. Célunk a jövőben is: a magyar kultúra nemzeti értékeinek ápolása, átörökítése, a társadalom fejlődésének szolgálatára.

Szerencs, 2010. június 04.

Maklári Bódi István
(alapító tag)

Noé Bárkája

Minden, amit tudnod kell az életben, arra megtanít Noé Bárkája.

1. Ne késd le a hajót.
2. Emlékezz, mind ugyanabban a hajóban vagyunk!
3. Tervezz előre. Akkor sem esett az eső, amikor Noé megépítette a Bárkáját.
4. Tartsd jó kondiban magadat. Mikor 80 éves leszel, lehet valaki felkér egy nagy dologra.
5. Ne törődj a kritikákkal. Csak csináld meg a munkát, amit meg kell csinálni
6. A jövődet építsd magasra.
7. A biztonságod érdekében mindig párban utazz.
8. A sebesség nem mindig számít. A csiga és a párduc is ugyanabban a hajóban van.
9. Ha stresszes vagy, kicsit engedd ki magad.
10. Emlékezz: a Bárkát amatőr, a Titanic-ot pedig profik építették.

Küldő: Böde Józsefné

Viccek

Mosónők

Két agglegény beszélget:

- Rémes asszony a mosónőm. Az ingeket gombok nélkül hozza vissza a mosásból.
- Az enyém még rémesebb – szól a másik – Az meg vissza hozza a mosásból a gombokat az ingek nélkül.

A férj

Bemegy a divatüzletbe egy vevő és kér egy 41-es inget, meg egy 38-as pizsamát.

- Mindkettő önnek lesz? – kérdi csodálkozva az eladó.
- Igen, nekem.
- Akkor miért kér kisebb pizsamát, mint inget?
- Van magának fogalma arról, hogy én otthon milyen kicsi vagyok?

Pásztor László

Világnapok

Július 11. Népesedési Világnap

1968-ban sorolta az ENSZ az emberi jogok közé a családtervezést. A túlnépesedés az emberiség első számú halálos bűne – állítja ezt Konrad Lorenz Nobel-díjas viselkedéskutató, aki: *„Az emberiség nyolc halálos bűne“* című híres könyvében a túlnépesedés következményeire, a megnövekedett agresszivitásra és a csökkenő toleranciaküszöbre figyelmeztet.

Július 11. a Népesedés Világnapja. Az ENSZ azért választotta ezt a napot, mert az akkori számítások szerint – a Föld népessége 1987. július 11-én érte el az ötmilliárdot. Várhatóan 2050-re azonban már ez megduplázódhat.

(Magyar Wikipédia)

Július 26 a Nemzetközi Nyelv Napja

Ezen a napon az eszperantó nyelv használói emlékeznek meg erről a nemzetközi nyelvről.

Mit köszönhetek az Eszperantónak?

Tapasztalatok és gondolatok a nemzetközi nyelvről.

Az emberiség nagyrésze és magam is már gyermekkoromban találkoztam idegen nyelvekkel. Kérdeztem: Miért nem beszél az emberiség csak egy nyelvet? Ez ősi kérdés, már a Biblia is próbál válaszolni arra. Gondoljanak a Babel torony legendájára. Másrészt emlékszem egy régi közmondásra: *egységben az erő, vagy: egység az erő.*

No: Az első felismerés: Az emberiség igényel egy közös nyelvet, amellyel mindenki megért mindenkit.

Találtam egy nyelvet! Az az Eszperantó! Engem elvarázsolt annak logikája és könnyű tanulhatósága. Köszönhetem az Eszperantónak, hogy megismertem a híres professzort és es pedagógust, Florian Bociort urat Temesvárról a kiváló eszperantistát. Az idő telt és az eszperantisták között megismertem sok kiválóságot és találtam néhány igazi barátot is.

A második felismerés: a nyelvtanulás edzi az agyat folyamatosan frissen tartva azt, miként a sport és a mozgás az emberi testet. De mindegyik nyelvet senki nem tudja megtanulni. Az Eszperantón kívül beszélem a magyart, románt és angolt. Tanultam orosz, franciát és németet is. Tehát van alapom összehasonlítani a az Eszperantót más nyelvekkel.

A következőkben írok tapasztalataimról és gondolataimról, amelyek évek alatt kikristályosodtak bennem.

Az Eszperantót összehasonlítom a híres Rozetta-kövel. Ez a híd-nyelv szimbóluma, a különböző kommunikációs rendszerek megoldó eszköze. A Föld majdnem mindegyik

nyelvéből, és kultúrájából fordítottak Eszperantóra. Ha egy nyelvet érdemes lenne megmenteni a mi átmeneti korunkból a jövő számára, az az Eszperantó lenne.

Látogatván a híres Fajszi Károly-gyűjtemény könyvtárát Budapesten, vélem, hogy ez a könyvtár / és nem csak ez/ az igazi Rozetta kő. Emlékszem Zámenhof szavaira: „Ha a könyvtár fejlődik, fejlődik minden, ha megszűnik a könyvtár, megszűnik minden.”

Az Eszperantó által megismerhetnek realitásokat, különböző dolgokat, amelyekre az angolszász kultúra nem nagyon figyel. Fajszi úr felfedte a könyvek szerzésének a módszerét. Ha egy öreg eszperantista meghal és az özvegy és a gyerekek gyakran nem eszperantisták és nem is érdeklődnek annak könyvei iránt. Módszere volt ilyenkor az öröklött dolgok értékelése, javasolni megfelelő árat és ugyanakkor kétszer több könyvet tudott szerezni csere útján.

A mostani világnyelvek nem a tökéletességük alapján terjedtek el, hanem politikai erőszak útján /agresszivitás, brutális erő/, mint a spanyol, a portugál, a francia és az angol. És ime a párhuzamosság: a kereszténység, mint egyistenhívőség elterjedt a létező és domináló többistenhívőség ellen az antik római birodalomban, a hatalmasok erőszaka ellenére. Véleményem szerint hasonlóan fog terjedni az Eszperantó, mint a kereszténység.

Bírálják az Eszperantót / de nem csak az Eszperantót/. Még is, az ősi bölcsesség szerint mindenkit meg kell hallgatni. Lássunk néhány bírálatot és ellenérvet.

1.a. Az Eszperantót azok a személyek tanulják, akik idegen nyelveket nem képesek tanulni anyanyelvükön kívül.

1.b. Az Eszperantó valóban sokkal könnyebben, gyorsabban, olcsóbban megtanulható, mint a természetes nyelvek. e miatt az, különösen megfelelő azoknak, akik több ok miatt nehezen sajátítanak idegen nyelveket. Sőt, az könnyebben tanulható meg azok számára, akik már beszélnek más európai, főleg újlatin nyelvet.

2.a. Ha az Eszperantó általánosá fog válni, sok beszélője el fogja rontani.

2.b. Mert az Eszperantó lesz mindenki második nyelve, ezért senki sem fogja elrontani, mert zsongant mindenki csak a saját nyelvében alkot. Mert a második nyelv célja, hogy mindenki megértse azt.

3.a. Az Eszperantó szét fog esni dialektusaira.

3.b. A dialektusok megjelennek földrajzilag elzárt vidékeken. A mostani kommunikációs eszközök /TV, Rádió, internet/ segítik az Eszperantó irodalmat.

4.a. Különböző stílusok jelennek meg az Eszperantóban.

4.b. Minden írónak, költőnek saját stílusa van még a természetes nyelvekben is. A stílus, mely lehet színes és nem színes, tiszta és nem tiszta, érthető és nem érthető, alapos, stb.. A használatához tartozik és nem a nyelvhez.

5.a. A felüljelzéssel ellátott betűk zavarják a használókat.

5.b. Minden nyelv használ betűkombinációkat. Az interneten a felüljelzéses betűk helyettesíthetők az x vagy h jelkombinációval és mindegyik használó megérti azokat.

Következtetés: Tökéletes nyelv nem létezik, természetes nyelvek is változnak, mint a nemzetközi nyelv.

Minden alkalommal készítettem és bemutattam társalgási témákat, véleményeket a nagyváradi Eszperantó Szövetség számára, melyek növelték szókinccsemet és általános műveltségemet. Felsorolok néhány témát:

1. érdekes kirándulások.
2. fungoj / tibeti kefir, vizi kefir/, japán kristály, kambodzsai italok./
3. bevezetés a keleti diagnózisba. / következtetni lehet, hogy a külső megjelenés a belső állapotunk visszhangja./
4. a hiányzó láncszem: a vizi majom? / Alister Hardy új fogalomalkotása./

5. Mi kell a jó házassághoz? / néhány gondolat arról: hogy a házasság szerencsés legyen, inkább szükséges a jellem harmóniája, mint a gondolatok harmóniája. Ilyen módon két nem egyező húr fals hangot ad, mint a házasság is, ha a házastársak szokása különböző. Szükséges, hogy a házastársak alakítsák a lakóhelyüket otthonná.
6. Vajon az embereknek kell az Eszperantó?

Vélemények könyvekről

1. Egy falusi Poltavából / ukrán népmese E. Privat tankönyvéből.
2. Abdul Baha párizsi beszédei. / a bevezetőben kapunk rövid vázlatot a Bahaizmusról./
3. Barabás Ábel: Eszperantó világnyelv. / kiadva Kolozsváron 1898-ban./

/Világnyelv: Eszperantó. Tisztelettel e könyv alkotójának, aki kiadta az első Eszperantó tankönyvet magyarok számára – a 100. évét ünneplő nagyváradi Eszperantó Társaság –újra nyomtatta az ő művét.

Résztvettem két Eszperantó országos kongresszuson.

-1987-ben a Bucegi-hegységben, ahol megismertem Ionel Onet és Marian Vochit urakat.

-1991-ben Temesváron.

Meglátogattam Eger eszperantistáit, melynek alkalmából rövid verset írtam nekik:

„Legyetek üdvözölve egriek,

Legyetek vidámak, reményteliek,

Ne beszéljete magyarul,

inkább csak, eszperantóul.

1993/94.-ben résztvettem két másik nagyváradi eszperantistával: az „Eszperantó nyelvészeti nemzetközi levelező tanulmányok” c. levelező tanfolyamon, amely alatt az alábbi tantárgyakat hallgattam:

1. Nemzetközi nyelvészet, 2. Eszperantó irodalom, 3. Alaktan és mondatlan 4. Eszperantó nyelvtan és- 5. nyelvgyakorlat. Meggyőződtem, mennyire tökéletesen használhatjuk az Eszperantót a nemzetközi közlésben. Ennek ellenére az Eszperantó jelenleg hullámvölgyben van. Véleményem szerint egyrészt, még nem igénylik az Eszperantót világnyelvnek, másrészt nem adnak időt, hogy az Eszperantóval foglalkozzanak.

Miért? Mert sok ember még nem hallott az Eszperantóról és nem ismeri azt.

Mi lehet tenni? Véleményem szerint ismertetni és terjeszteni kell azt kiállításokkal és modern kommunikációs eszközökkel. Fordítsanak termékértékesítőket /utasításokat a termék használatáról/ eszperantóra is.

De kik csináljanak fordításokat? Mi, eszperantisták a világ minden tájáról.

És mikor? Most 2010-ben és állandóan.

Köszönöm figyelmüket.

Oradea, aprilo 2010 – Csapó János

/Csapó János (Oradea) eszperantó nyelvű szövegét magyar nyelvre fordította: Pásztor László/

Augusztus 13. Balkezesek Világnapja

A balkezesség nem megszokás, - állítják orvosaink - hanem, biológiai alapokon nyugvó, a balt a jobbal szemben előnyben részesítő kézhasználat.

Balkezesek voltak például az ókorban: Nagy Sándor és Julius Caesar, a jelenkorban: Petőfi Sándor költőnk, Papp László bokszoló, Puskás Ferenc labdarúgó és még sokan mások.

(Wikipédia: www.kiscsabi.hu)

Érzéki utazás

A szépség ápolásnak, a feszültségoldásnak, a fiatalság megtartásáért a hölgyek sok pénzt áldoznak. De ezek a kúrák nem mindig kellemesek. Úgy mondják, hogy: „A szépségért meg kell szenvedni.” Most egyes terapeuták azt találták ki, hogy a test megfiatalításához természetes növényi kivonatokat, ásványi anyagokat és az érintés kombinációját alkalmazzák. Azek használata során a vendég úgy érzi, mintha Marokkóban, Polinéziában, Amazóniában, Ázsiában vagy az Atlanti óceán térségében járna, mert részt kap a térségre jellemző szépítő technikákból, növényi kivonatokból, masszázsból és a relaxációs zenékből – olvastam egy

2010. június 13-i újságban.

Pásztorné Földi Adri

Komárom: Monostori Erőd – Időutazás

A Monostori erőd több olyan kiállítást is kínál megtekintésre a Duna menti mesterségekből, melyek által visszatekinthetünk a múltba és gondolatokat ébresztenek jelenünkről és a jövőnkről. Az egyik kiállítás a Komáromban egykor épült hajótípusokat, hajómalmokat makett segítségével mutatja be. Egy másik említett kiállítás a: Kenyermúzeum. Sajnálatos, hogy a múzeum ünnep-napokon zárva tart, amikor a kirándulók és az egyébként hétközben dolgozók megtekinthetnék. Mégis mivel itt a nyár és a kiállítások érdekesek, értékesek, ajánloma felkeresésüket. De a Kenyermúzeum honlapjára is ellátogathatnak, mert az is sok érdekes tudnivaló ismeretet kínál. Hasznos linkek:

<http://www.pekrend.shp.hu/hpc/web.php?a=pekrend>

<http://ne-legyenek-elfeledve.hupont.hu/1/kezdolap>

<http://ne-legyenek-elfeledve.hupont.hu/1>

Mindenkinek, aki már elég régóta fiatal

Egy öregúr egyszer elhatározta, hogy elmegy Afrikába szafarira. Magával viszi öreg kutyáját, hogy társasága legyen.

A kutya egy nap addig kergeti a pillangókat, amíg azt veszi észre, hogy eltévedt. Bóklászik erre-arra, hogy megtalálja az utat, egyszer csak látja, hogy egy leopárd rohan felé láthatóan azért, hogy megegye.

Az öreg kutya azt gondolja: „Jaj jaj! Most igazán bajban vagyok!”

Észrevesz a közelében néhány csontmaradványt valami dögből, gyorsan elkezd rágni a csontokat, hátat fordítva a közeledő leopárdnak.

Amikor az már majdnem ráugrik, a vén kutya felkiált: „Ez a leopárd igazán finom volt! Vajon találok még egyet?”

Ezt hallván a leopárd az utolsó pillanatban visszafogja az ugrást, rémülettel néz a kutyára, és gyorsan elhordja az irháját. „Húúú!”, - sóhajt a leopárd, - „Ez meleg volt. Ez a vén kutya majdnem elkapott.”

Közben egy öreg majom, aki végignézte az egész jelenetet egy faágról, arra gondol, hogy hasznos lehet abból, amit tud, és kialakulhat valami védelmet a leopárdtól.

Utána iramodik, de az öreg kutya, amikor látja teljes sebességgel a leopárd után futni, rájön, hogy valami ravaszság történik. A majom utoléri a leopárdot, elárulja neki a kutya cselét, és alkut ajánl.

Az ifjú leopárd feldühödik, hogy rászedték. „Ide gyere, majom, ugorj a hátamra, és meglátod, hogy jár, aki be akar csapni!”

Az öreg kutya látja a felé rohanó leopárdot a majommal a hátán, és nyugtalanodik: „Na, most mit csináljak?” Ám menekülés helyett újra leül háttal a támadóknak, és ismét úgy tesz, mintha nem látta volna őket. Mihelyt hallótávolságba érnek, felkiált:

„Hol van már az a hülye majom? Már egy órája elküldtem, hogy hozzon egy másik leopárdot!”

Tanulság:

- Sose nevesd ki az öregeket!

- A kor és a fortély végül mindig legyőzi az erőt és a fiatalságot. A szellem és a ravaszság csak a korral és a tapasztalattal nő meg.

Ha ezt a tanulságot nem teszed magadévá, és nem adod tovább, kevesebben fognak nevetni a Földön. Ezzel nem akarom azt állítani, hogy öreg vagy, csak azt, hogy mások fiatalabbak.

Küldő: Ballán Mária

240 éves Miskolcon a Vasgyár

- Központi Kohászati Múzeum és Massa Múzeum -

Az egyik legősibb ipari mesterség, a vasművesség megjelenése sorsdöntő fordulatot hozott az emberiség fejlődéstörténetében.. Szerepe, hatása, tartóssága miatt ezt a szakaszt vaskorszaknak nevezzük.

Annak ellenére, hogy a mai modern világunkban, amikor a műanyagok több területen előnybe kerültek a vas és acéltermékekkel szemben, továbbra is fontos alapanyaga maradt valamennyi iparágban. A gép és szerszámgyártás, autóipar, mezőgazdaság műszaki fejlődése szinte elképzelhetetlen nélkülük.

Ismertetőnk megírásakor az a cél vezetett, hogy a kedves látogató, mint egy térképet tartva a kezében, könnyedén eligazodjon a kiállítás látnivaló között. Arra is törekedtünk, hogy agyűjtemény megtekintése által nyújtott személyes élményen túl, egy tanulságos, maradandó emléket vihessen magával a látogató.

Abban a reményben adjuk özre állandó kiállítási ismertetőnket, hogy segíti a múzeum látogatói számára az eligazodást, a későbbi idők folyamán pedig az itt látottak, hallottak megőrzését.

Ebben a reményben kívánunk minden látogatóknak a múzeumunkban kellemes és hasznos időtöltést, ősi bányász – kohász köszöntéssel:

Jó szerencsét!

A Központi Kohászati Múzeum épülete

A diósgyőri vasgyár 1770. évi alapítása után 1776-ban került kincstári kezelésbe. A műszaki és gazdasági felügyeletet a bécsi udvara kamara bányászati és pénzügyi hivatala alá rendelt, Selmezbányán székelő bányafőkamaragrófság látta el.

1777-ben a főkamaragrófság jónak látta, hogy részletes műszaki-gazdasági elemzést lésszítessen a gyárról. Kiküldték tehát Johann Nep. Fierer körmöcbányai mérnököt és bányasáfárt, aki igen érdekes és tanulságos elemzést adott a gyárról és többek között szükségesnek látta egy központi hivatalház felépítését is. Az elkészített tervei szerint a földszinten alakították ki a vas és készáru, valamint a munkások ellátását szolgáló élelmiszerraktárakat, melynek megszervezésére a kamarához tartozó bányákra és kohókra vonatkozó 1574-ben kiadott Miksa-féle bányatörvény adott lehetőséget.

Az első emeleten kapott helyet a vasműi sáfár, a második emeleten pedig a számtiszt irodája és szolgálati lakása. Az épület költségvetés szerint 2854 forint és 24 krajcárba került. Az alapok kiásása 1778 áprilisában kezdődött meg, özre az épület már tető alatt állt. Rendeltetésének megfelelően 1779. júniusában adták át. A gyáralapító Fazola Henrik, aki 1779. április 16-án halt meg még láthatta épülni az új hivatalház „Kancellária” falait.

1968-ban az épületet belső átalakítás után múzeumi célra adták át és megkezdődött berendezése a kiállítandó anyagokkal. A nagyközönség előtt 1970 júliusában, a gyár alapításának 200. évfordulóján nyílt meg /l. ábra./1985-ben Miskolc Város Tanácsa nűemlékké nyilvánította.

A múzeum előterébe lépve, a baloldalt a lépcsőfeljárónál egy Fazola stílusú, 1777-ben a diósgyőri kovácsok által készített díszkaput tekinthet meg a kedves látogató. A kapu mögötti falrészben az épületre vonatkozó eredeti dokumentumokat helyeztük el.

Elindulva az első emeletre, balra tekintve az ablakmélyedésben egy rudabányai vasérc látható. Felérve az előtérbe, a kiállítás a gyáralapító Fazola Henrik würzburgi működésének gyanítható emlékeiről, korabeli térképek, a XVIII. századi alsómagyarországi bányagazgatás sémémájának, valamint a hiteles egri vármegyeházi kapu hiteles dokumentumai vannak elhelyezve. Ugyanebben a részben került bemutatásra a Mária Terézia által 1770. július 28-án a Magyar Kamarához a diósgyőri vasmű létesítése ügyében intézett leirat másolata, ennek minikönyv változata, valamint a gyár 1776-ban készült első, Schmidshausen-féle pecsétjének eredeti lenyomata.

Az első terem bejárati ajtaja mellett kétoldalt Cs. Kaltenbach István és Siklódi László kohász szobrai állnak. A fal jobboldali folytatásán a vaskohászozhoz nélkülözhetetlen szilárd tüzelőanyagok előállításának fejlődését szemléltethetjük.

A fotók és metszetek között itt látható az a diósgyőri nagyolvasztó helyén talált több mint 200 lves salakos fa szén, valamint az ország legnagyobb kokszolóüzemének/Dunaújváros/ koksza. Alatta helyeztük el az újmassai faszenes nagyolvasztó „Öskohó” gyufaszálakból készült makettjét, mely Kugler Lajos, Kossuth-díjas hengerést alkotása. Az előtér másik oldalán a Borsodi Ércelőkészítő Művek telepítési makettje, illetve fölötte egy kohászati folyamatábra, mely az alapanyagtól a kész áruig szemlélteti a vas és acélárú feldolgozásának menetét.

Innen lépünk be a nyersanyaggyártás fejlődését bemutató első terembe. A történeti fejlődés szemléltetését a XVI. századi neves bányász-kohász tudós Georg Bauernek /Agricola/

művéből a De re metallica c. könyvéből vett metszet grafikája vezeti be a kiállítást, mely a közvetlen redukciós vasércolvasztást ábrázolja.

A jobb oldalon húzódó dioramasor mutatja be a különböző korok és népek ércekből történő fémkinyerési, fűjtatási eljárásának fejlődését. A négylépcsős bemutatás eddig szokatlan formáját múzeumunk alkalmazta először, hogy a rendelkezésre álló terület jobban kihasználható legyen.

Az alsó posztamensen a nehezebb tárgyakat helyeztük el, a felette lévő vitrinekben a tárgyi emlékeket, lehetőleg a felette elhelyezkedő dioráma korának megfelelően. A diorámák alatt hiteles és meglévő okmányokkal igazolhatóan kerül ábrázolásra egyes korok és országok kohászata, míg a felső szinten: üvegfestményeken láthatók régebbi, vagy újabb munkamódszerek.

Az első dioráma egy óegyiptomi aranyolvasztó üzemet ábrázol IV. Thotmes fáraó korából, ie. 1450-ből, melynek képét egy thébai sírkamra falán találták meg.

A következő dioráma az ősi az ősi lohaszatot mutatja be a Jura hegységben. Az alatta lévő vitrinben V-VIII-századi vaskohászati fűvókák láthatók, melyeket magyar területen találtak.

Harmadik diorámánk az északi népek XVII. századi kohaszatát ábrázolja egy svéd parasztkemencén bemutatva. A vasgyártás háziiparszerűségét jellemzi a család kollektív bevonása a vasolvasztási munkába. A fölötté lévő dioráma festményen az északi lápos vidékre szorult népek legegyszerűbb eljárással végzett vasolvasztását láthatjuk.

Az ötödik dioráma az afrikai bennszülöttek által készített olvasztókemencét mutatja be kovácműhellyel együtt a XIX. század közepén Kirumbában. A kovácsok lándzsákat és különféle késeket gyártottak, a zsebkéstől az arató késig.

A sorban a következő a kínai hórdószerű olvasztókemencét mutatja be, melyben önt olvaszt a kínai kohász. Ennek érdekessége a fából készült szívó-nyomó folyamatos tűzszítást biztosító fűjtató. Alatta köép és kis ázsiai, török és kínai eredetű használati tárgyak is fotók, a posztamensen japán bronzvázák láthatók.

Ezt követi az a dioráma, mely az indiai kohászati 1890-ben még használatban lévő olvasztóját mutatja be. Ebben a kemencében két óra alatt 7-9 kg vasat olvasztottak. A fűjtatól kecskebőrrel készültek. A középső vitrinben indiai vadászkések tekinthetők meg.

Az utolsó sorban a Kamerunban /Afrika/ 1957-ben is működött földből épült vasolvasztó makettje. A vasolvasztási tevékenység mágikus tevékenységgel párosult. Egy primitív lant dallamának kísérete mellett a mágus szárnyas vérevel locsolta le az olvasztó falát, s a főolvasztár hívta a szellemeket a sikeres olvasztás érdekében. A posztamensen a Diósgyőrhátori vasgyárban öntött vasmozarak kaptak helyet.

Folytatva utunkat balfelé fordulva Cserenyey K. István olvasztár szobrát tekinthetik meg.. Mellette az imolai és kőszegfalvi vasolvasztó bucakemencék láthatók a X-XII századi eredeti állapotukban.

Innen balra fordulva az első világháború előtt épült ózdi és mellette az 1952-ben épített diósgyőri ún. vasolvasztók működő modelljei vezetnek be a sort. Tovább haladva az 1870-ben a mai gyártelep helyén felépült, majd öt évvel később leállított faszéntüzelésű nagyolvasztó makettje látható. Az ajtó mellett egy fényhatáson alapuló működő modell szemlélteti metszeti ábrán a modern nagyolvasztóban lejátszódó technológiai folyamatokat.

Innen visszafordulva a vasgyártási terem baloldalán lévő átjárón az acélgyártási trembe lépünk. Itt jobbra először a XIX. században elterjedt acélgyártási módszerrel, a kavarási eljárást bemutató makettjét láthatjuk. Mellette Cserenyey K. István életnagyságú forrasztárt ábrázoló szobrát tekinthetjük meg. Balra haladva a különböző acélgyártási eljárásokat szemléltető modelleket és maketteket nézheti meg a kedves látogató. Elsőként a Bessemer acélgyártás makettje, majd a tégelyacélgyártást szemléltető makett látható. Ennek vitrinjében lett elhelyezve Topiczer János diósgyőri tégelyacélműi főművezető munkásságára vonatkozó dokumentumok, valamint szabadalmaztatott találmány a világhírűvé vált „Megiston” 6.sz.

gyorsesztergaacél és az Al-Duna szabályozásánál használt és kiválóan bevált diósgyőri öntésű sziklavéső is.

Ezt követi a diósgyőri martinacélmű csarnokának egy részlete, majd a Siemens-Martin acélgyártás technológiai és hőtechnikai folyamatait szemléltető fénygrafikai eljárással működő modell.

Itt foglal helyet a diósgyőri kísérleti folyamatos öntőmű 1:50-es léptékű makettje. Ennek fontos szerepe abban van, hogy a blokkhengesor kikerülésével a folyékony acélból közvetlenül állítottak elő bugát.

Az 1911-ben bevezetett elektromos acélgyártást a következő 10 to ívfényes kemence működő modellje, valamint az 50 to elektroacélmű csarnokának makettje szemlélteti. Mögöttük martin ls elektroacélművi öntecsek metszetei láthatók.

Visszatérva a terem átjárójához a vitrinekben kohászatra vonatkozó érmék és jelvények lettek kiállítva. A második vitrin Kerpely Antal ismert vaskohász szakemberre vonatkozó dokumentumokat tartalmazza, így többek között a kohászat terén kifejtett munkásságáért kapott nemesi oklevelet, akadémiai tagságát igazoló okmányát, stb.

A vitrinek felett a diósgyőri gyárban alkalmazott pestek/kemencék/ fotója, valamint a kohászkozást ábrázoló szobrok láthatók./6. ábra./.

A következő rész az 1982-ben Kombinált Acélmű építését, illetve működését mutatja be. Itt látható az alapba helyezett urna másolata és az urnába helyezett dokumentumok másodpéldányai. A makett a teljes Kombinált Acélmű üzem felépítését szemlélteti. Az UHP kemence működését egy fényhatáson alapuló sématablán keresztül mutatjuk be.

Az öntészeti kiállításunkban különböző öntött tárgyakat mutatunk be. Így többek között régi lábasokat, táblákat, sírtáblát és kályhákat. Itt a teljesség igénye nélkül mutatjuk be az öntészetet, annak is főleg a diósgyőri emlékeit, mivel a magyar vas és fémöntészet tárgyi emlékeit a Budapesti Öntödei Múzeum mutatja be részletesen, melyet a Ganz Ábrahám által 1845-ben alapított kéregöntödében helyeztek el és 1969. szeptember 24-én nyitottak meg.

Ugyancsak itt az első emeleten rendeztük be az anyagvizsgálat fejlődését bemutató kiállítást, melyben főleg diósgyőri anyag szerepel. Itt az első korszerű magyar metallografiai laboratórium megteremtőjének; Fábry Zsigmondnak munkásságára vonatkozó dokumentumok, s az első anyagvizsgálati berendezések, már külföldön is ipartörténeti műemléknek számító műszerek láthatók, a modern metallografiai és fémfizikai kutatásra vonatkozó anyagon kívül.

Innen lépcsőn a második emeleten az előtérbe érve szemben a falon az ózdi és diósgyőri gyárak által gyártott különböző hengerelt acél profilok tablóját láthatjuk. Mellette az 1944 szeptemberében a gyár ellen – angol és amerikai – repülőgépek által végrehajtott légitámadást és annak pusztítását bemutató tablóját tekintheti meg a kedves látogató.

Mielőtt a terembe belépnénk, a baloldali falon láthatják a vízi energia szerepét a kohászatban, így többek között Fazola Frigyes levelét, mely a Hódru-s-i tógát építésénél töltött idejéből való, valamint a Hámori-tó völgyzáró gátjának a fotóját. Alatta pedig egy modern vízszűrő berendezés makettje került elhelyezésre. Belépve a terembe, az ajtó mögött a falon egy La Tene kori kelta vaskés metszetének makroszkópikus csiszolt képe látható a korabeli kovácsolási technológia nyomán rekonstruált vázlatos ábrázolással.

Dioráma-sor mutatja be a kovácsolás fejlődését a szinesfémek Ó-Egyiptomi nyújtó kalapálásától a középkori fegyvermesterek munkáján át a vízikerek meghajtású farkaskalapácsiig. A diorámák közti területen egy-egy a kohászat területén kiemelkedőt alkotó híres szakember domborműve van elhelyezve. Meglehetősen nagy választék látható a mecenzéfi mezőgazdasági szerszámok termékeiből, melyek a századokon keresztül is megőrizték kialakult formájukat. Ilyen szerszám típusokból állt a XVIII-XIX. században a diósgyőri vasgyár szerszámkovácsolási készlete is. Ezt követi sorban a szentgotthárdi

kaszagyár szélesítő kalapácsának 1:5 léptékű makettje. Ilyen típusú farkaskalapácsok működtek a Fazola által alapított hámor műhelyekben is.

A posztamensen mellette tekinthetik meg az ipari tanulók által készített – a kovácsológépek fejlődését bemutató – működtető modellek sorát. A terem végében egy nagyméretű festmény ábrázolja a kézi és gépi kovácsolás technológiáit. A kép alatt a diósgyőri gyárban gyártott és – nyomáspróbának kitett – vasúti kerekek, ütköző és tengely látható, melyekben a nyomáspróba után sem tudtak repedést kimutatni.

Balra haladva, egy működő manipulátoros kovácsoló modellt nézhetünk meg. Visszafordulva a terem bejárata felé, jobb oldalt egy Nikolson gőzgép modellje látható elsőként, majd ezt követi egy mozdonykerék eszterga és egy hidraulikus keréksajtó makettje. A fölöttük lévő falon térkép-grafika mutatja be a vasúthálózat fejlettségét a XIX. század közepén és láthatjuk Péch Antal eredeti sajtókezelő készített vázlatát 1867-től a diósgyőri vasgyár telepítéséről. A kiállított tervdokumentációk szerint a vasipar fejlesztését a vasúti alépítményi és gördülőanyagban mutatkozó nagy fogyasztás tette szükségessé. A dokumentumok alatt látható a 327-es működőképes mozdony és szerkocsi modellje, mely a fiumei kikötőbe szállította az árut.

Sorban következik a forgattyústengelyek makettjeiből készült kompozíció. Mellettük látható – szintén ipari tanulók által vizsgamunkaként készített - makettek sora, így közöttük gyalugép, lábhajtós fűrógép, rakodó, stb.

Innen visszafordulva a terem baloldalán lévő átjárón, a hengerlési technológiát bemutató terembe lépünk. A legrégebbi dokumentumot egy Leonardo da Vincitől származó vázlat nagyméretű grafikája képviseli. A magyarországi hengerművek egyik legrégebbi típusát, a Rhónic-i vízikerek meghajtásos hengermű modelljét tanulmányozhatjuk. A fölöttük lévő falon a Zólyombrezó-i vasgyár látképének festménye látható. Közvetlen mellette tekinthetik meg a diósgyőri durvahengermű blokk,-és bugasorának makettjeit. Ugyancsak itt látható az 1896-ban készült látkép a diósgyőri kohászatról és környékéről, a lakótelepről.

Az 1870-ben épült új diósgyőri vasgyár nagymennyiségű használt sínanyagot vett az építkezéshez a Tiszai és Északi Vasúttársaságoktól. Ezek egy része bontási munkák során került elő, széles skáláját mutatva a korabeli magyar vasutakhoz felhasznált alépítményi anyagoknak. Rhónic, Schneider-Creuzot Művek, a Bochumen-Verein és számos vasmű sínei kerülnek bemutatásra a diósgyőri kavart acél sínjeitől kezdve a Martin és Bessemer-acél sínekig.

Dokumentumképek mutatják be a múlt század második felének vasúti anyagbázisaként más nagymagyarországi vasműveket, a diósgyőri hengerművek fejlesztései makettjei és hengerelt profilgyűjtemények egészítik ki a kiállítást. A nagyobb kohászati vállalatok közül itt mutatjuk be a Dunai Vasmű, Salgótarján, Ózd, Csepel, Borsodnádásd korábbi és újabb termékeit, a profiljuk jellemző tárgyakat is.

A kiállítási term hátsó részében a huzal és csavargyártás történetét mutatjuk be. A késői középkor huzalgyártási technológiáját egy dioráma, nagyméretű metszetgrafika és egy eredeti sodronypáncéling képviseli.

A későbbi fejlődés bemutatásán túl a December 4 Drótművek és a magyar huzalgyártás választékainak bemutatása egészíti ki a képet. A dróthúzást egy modellen mutatjuk be. Mellette látható egy alsóvezetékes pázmasodrógép modellje.

A kijárat ajtónál egy csavargyári frikciós sajtológép modellje látható. A mellette lévő kompozíció a csavargyár által gyártott termékek széles skáláját mutatja be, többek között golyósmalmokban használt különféle méretű un. örlőgolyók, sínleszorító csavarok és szerelvények, anyák, alátétek, stb.

A sajtológéppel feletti falon pedig a csavargyár elődjének, a szeggyárnak fotói láthatók, alatta eredeti legyártott szegekkel.

A Központi Kohászati Múzeum Massa Múzeuma

A Lillafüredi Palotaszálló, illetve a Hámori-tótól 3 km-re nyugati irányban az ómassai úton találjuk Magyarország első ipari műemlékét, az újmassai faszenes nagyolvasztót /Őskohót./ Mellette látható a Massa Múzeum, mely a Fazola Henrik által alapított Hámori Vasmű 100 éves történetét mutatja be 1770-től 1870-ig.

A múzeumba lépve Georgius B. Agricola könyvéből vett metszet kinagyított fotóját láthatjuk, mely a vízikerekes kovácsolást ábrázolja.

Jobbra az első terembe lépve szemben a gyáralapító Fazola Henrik mellszobra látható a mögötte lévő ismertetéssel.

A jobboldali falon Mária Terézia 1770-es aláírásával a gyáralapító levél másolata, eredeti vázlatrajzok és korabeli szerszámok másolatai tekinthetők meg. A mellszobor mögötti részen Hámor község fotója látható 1849-ből.

Balra haladva a posztamensen eredeti szerszámok és az 1770-ben Ómassán épült faszenes olvasztó makettje, valamint a szintén ott öntött eredeti lábasok láthatók.

Továbbmenve a teremben egy kétkalapácsos vízikerekes hámorműhely modellje látható a fölötté elhelyezett munkaképpel együtt. A kijárat előtt a magas kőolvasztó metszete található a falon, alatta Ómassán öntött és használt üllővel. A terem közepén helyeztünk el egy eredeti hámortuskót, mely a vízikerekes hámorokban használt egyik üllő alapjául.

Átérve a második kiállító részbe, jobb oldalról haladva a középén elhelyezett posztamensek körül,- először a gyár egykori pecsétlenyomatai, valamint a hámori temetőből származó öntött sírfeliratok – illetve az upponyi bányában használt mécses látható. Fölötté a falon a Hámori-tó völgyzáró gátjának fotója tekinthető meg. A gátat Fazola Frigyes létesítette 1810-ben, mely a hámorok vízellátását szolgálta. Mellette egy Mátyás királyt ábrázoló dombormű látható, ezt követi egy öntött tábori üst, amit a tógát építésén dolgozó honvédség számára öntöttek agyag és homokformák felhasználásával Újmassán.

A középső falat egy öntöde nagyméretű fotója zárja le, itt látható Fazola Frigyes mellszobra.

Balra fordulva egy „Emphire” stílusú öntött kályhával találjuk szembe magunkat szép magyaros motívumokkal, fölötté használt edények láthatók.

A sort követi Fazola Henrik feleségének öntöttvas sírtáblája, mely német nyelven készült. Fordítása a következő: „Itt nyugszik e kies völgy lakóinak anyja, Fazola Tekla. Meghalt 1831.”

A következő makett az újmassai faszenes nagyolvasztót, az un. „Őskohót” szemlélteti eredeti állapotában. A makett fölött egy vashengeres fűrógép rajzát tekinthetik meg. Ugyanezen a falon látható egy Újmassán kovácsolt hórdoábronsz.

A terem közepén elhelyezett posztamensen az újmassai kohóból csapolt salakdarabok, upponyi nyersvasérc, korabeli kéziszerszámok és rajzok láthatók. Az iratok közül érdekesség az 1831-es kolerajárvány idején küldött ügyirat, mely az előírásnak megfelelően át lett lyukasztva, mert azt füstöléssel kellett a járvány miatt fertőtleníteni.

Ugyancsak itt található Köves János, erdőmérnöknek az újmassai nagyolvasztó leomlott állapotáról készült színes rajza, melyet az olvasztó megmentése, ill. helyreállítása érdekében készített.

Harmadik termünkben kovácsolt csillárok, mérlegek, szépművű öntött kályha szemlélteti a kor kovácsolási és öntészeti művészetét.

Utolsó kiállító termünkben a tárlatnak a kézi, valamint vízkerekes hámorokban használt szerszámokkal és gyártmányokkal ismerkedhet meg a kedves látogató tárgyi és fotóanyagon keresztül. A vízikerekes hámorokban gyártott szerszámok kialakítását élethűen szemlélteti a kapa és kaszagyártás technológiai sora.

A múzeumot elhagyva az épület keleti oldalán mintegy 30 méterre találjuk Magyarország első ipari műemlékét, az Újmassai faszenes nagyolvasztót, az un. „Őskohót”. Az építmény falán elhelyezett tábla ismerteti az építés idejét, ill. a helyreállítás évét.

Továbbhaladva az olvasztótól balra egy 1979-ben épült vízikerek meghajtású vasverő műhelyt láthatunk korhű berendezéssel. Az épület főbb berendezését /farkaskalapács, kovácstűzhely, fűjtató, köszörű/ korabelo kézi szerszámok egészítik ki.

Elhagyva a vasverő műhelyt, a múzeummal szemközt az út túlsó oldalán alakítottuk ki a kohászati skanzenünket, ahol a vállalatoktól kiselejtezett – a kohászattörténet szempontjából jelentős –nagy gépek, szerszámok vannak kiállítva.

Reméljük, kiállításaink megnyerték tetszésüket, időtöltésük tanulságos és kellemes volt. A látottakat, hallottakat mondják el barátaik, rokonaik, ismerőseik körében, s ha kedvet kapnak, mindannyiukat szívesen látjuk múzeumainkban. Szeretettel várjuk kedves látogatóinkat

Viszontlátásra!

A fent ismertetett kiadványt összeállította Séllei István;
a Központi Kohászati Múzeum igazgatója 1993-ban.

„KELI” kongresszus - Beregdaróc /Magyarország /

Üdvözelem !

Ugye tudják, hogy hol található Beregdaróc? Nos, aki esetleg nem, elmondom, hogy egy kis falu Szabolcs-Szatmár - Bereg megyében, az ukrán határhoz közel. Mától híressé válhat ez a kis falu, hiszen itt rendezik a 60. KELI /Kristana Esperantista Ligo Internacia = Keresztény Eszperantista Nemzetközi Liga / találkozózt 2010. aug. 2-től aug. 09-ig. Tegnap érkeztek meg a vendégek, kb 10 országból 45 fő, hogy résztvegyenek ezen a kongresszuson, melynek a magyar főszervezője RÁCZKEVY-EÖTVÖS Ágnes. Én magam is egy svájci eszperantista hölgyet / Ruth van PUIJENBROEK / vittem el oda, aki előtte nálunk vendégeskedett Nyíregyházán és Balsán. Ágnes elmondta, hogy éppen azért választotta ezt a kis falut, ahol egy nagyon szép szálloda van - "Hét Csillag" - gyönyörű környezetben, mert még ő maga sem ismerte ezt a vidéket. Az egyhetes kongresszuson délelőtt előadások, elmélkedések lesznek. Kirándulnak is majd Tákos, Csaroda, Tarpa, Szatmárcseke, Túristvándi nevezetességeit nézik meg. Megkóstolják talán a híres tarpai szilvapálinkát is? :-)))

Sőt hétvégére Ágnes egy meglepetést is tervez a kongresszuson résztvevőknek. Jó magam még egy rövid ideig ismerkedtem a résztvevőkkel, majd a közös vacsora elfogyasztása után, amikor megérkezett sinjoro Philippe-COUSSON, a KELI elnöke a Magyarországi Eszperantó Szövetség nevében köszöntöttem őket, kívánva hasznos, kellemesen eltöltött kongresszust Beregdarócon. Természetesen még beszámolunk a további napokról is összefoglalóan a későbbiekben. Fényképeket is láthat majd mindenki később.

Sereghyné Zengő Enikő"/Az internetes üzenet 2010. augusztus 4én a Magyarországi Eszperantó Szövetség (MESZ) hferenc@pr.hu –től érkezett/

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

Pásztor László, Pásztor Lászlóné H-3530. Miskolc, Arany János u. 35. 4/2.

Tel.: + 36 70 206 1739

Tel.: + 36 70 570 8895

Tel.: +36 46 738 982

E-Mail: pasztorlaszlo.adri@hdsnet.hu

Weblap: <http://kiralylajos.uw.hu>